

Oratoriumconcert: Een vrouw voor Isaak

7 mei 2019 “Brabantse Olijfberg”
(Protestantse Kerk Antwerpen-noord)
Lange Winkelstraat 5, Antwerpen

ACHTERGROND

Op verzoek van *Procant* vzw. heeft Willem Ceuleers drie heel verschillende vertellingen uit Genesis op muziek gezet: literair erfgoed uit de Joodse en christelijke traditie. Deze avond Oratorium 3 (Genesis 24). De tekst en de toelichting vindt u in de uitgave van het Vlaams Bijbelgenootschap (p. 12vv).

PROGRAMMA

- Felix Mendelssohn-Bartholdy:
  - Prelude en fuga in G-groot, opus 37 nr. 2 (1837)*
- Inleiding
- Willem Ceuleers:
  - Oratorium: *Een vrouw voor Isaak* Genesis 24 (opus 940a, 2019)**
- Vooruitblik
- Josef Gabriel von Rheinberger:
  - Sonate nr. 7 in fa-klein, opus 127 (1882)*
    - Praeludium: Allegro non troppo
    - Andante
    - Finale: Grave / Moderato

MUSICI

Vertelster: Annelies Coene

Abraham: Lieven Van den Eede

knecht: Willem Ceuleers

Rebekka: Hilde De Bleser

Laban: Luk Verlackt

Walckerorgel-1907: Urbain De Wilde (oratorium), Willem Ceuleers (solo)

WALCKERORGEL (1905)

Rond 1900 vonden in dit kerkgebouw (voormalige kloosterkerk der Annuntiaten, ingehuldigd 1621, als protestantse kerk in dienst sinds 1821) vieringen plaats in drie talen: Nederlands, Duits en Frans (1x per maand). De kerk was toen dringend aan renovatie toe. De Duitstalige gemeenschap was het talrijkst en het meest vermogend. Zij financierde dan ook vanaf 1903 een *total make-over* in neo-gothische stijl.

Het kerkmeubilair werd volledig vernieuwd. Het koor werd in ere hersteld (met altaar, doopvont en kansel). Er kwamen gebrandschilderde glas-in-lood-ramen, mozaïekvloeren (inkomhal en koor). En als kers op de taart werd een nieuw orgel besteld bij de fa. E.F. Walcker uit Ludwigsburg. Achteraan in de kerk werd een ruim oksaal voorzien (81 m²), groot genoeg om naast het orgel nog “een orkest of koor” te kunnen herbergen. Muziek heeft in de Lutherse traditie een eigen plaats, naast het Woord en de Sacramenten.

De banken in de kerk werden zelfs voorzien van een kantelmechanisme, zodat de kijkrichting gewijzigd kon worden. Normaal naar voren (het koor), maar als het om een concert ging naar achteren (naar het oksaal met orgel).

Het orgel heeft het als opusnummer 1190. De 1.408 orgelpijpen zijn verdeeld over 2 symmetrische buffetten in neogotische stijl (met moderne toets), links en rechts van het monumentale glasraam, dat tevens het *herinneringsraam* is van de restauratie (voltooid in 1907). De wapens van de drie betrokken landen (België, Nederland en Duitsland) zijn in het venster verwerkt. De speeltafel stond oorspronkelijk in het midden, tussen de twee kasten en vlak voor het touw van de luidklok, afkomstig uit het Antwerpse Zuidkasteel.

Het instrument beschikt over een zeldzaam rijk klankspectrum, dat nauw verwant is met de toen in zwang zijnde “symfonische orgels” (type Cavallé-Coll, maar dan Duits georiënteerd). Het zwaar uitgebouwde pedaal heeft niet alleen z'n belang binnen dit klankspectrum, maar is ook typisch voor een protestants kerkorgel, dat massazang moet kunnen ondersteunen en waar nodig sturen. Werken van Duitse componisten komen op dit instrument bijzonder goed tot z'n recht vanwege de vele registercombinaties waardoor er subtiele klankkleur-verschuivingen mogelijk zijn.

Het orgel functioneert nog redelijk, maar is toe aan een grondige restauratie.

VOLGENDE ORATORIA

De Protestantse cultuurkring Antwerpen (Procant vzw, www.procant.be) nam het initiatief tot deze concerten vanuit de overtuiging dat de culturele erfenis van het christendom ook buiten de kerk (d.w.z. buiten de liturgie) dient te worden gevaloriseerd.

Ook in het najaar programmeren we er twee. De eerste staat al vast, de tweede moet nog geschreven worden.

- **29 oktober:** het verhaal van Jona (muziek: Giacomo Carissimi)
Sint-Norbertuskerk (Dageraadplaats – Zurenborg)

Met steun van het CCV en het VBG. Het Vlaams Bijbelgenootschap heeft naar aanleiding van dit initiatief een bibliofiele (literaire) uitgave gedrukt van de drie bijbelverhalen (tekst uit de Nieuwe Bijbelvertaling, 2004). Deze is voor bezoekers vrij verkrijgbaar.

Wenst u op de hoogte te worden gehouden mail uw gegevens naar info@procant.be